

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-256

17/03/2020

ქ. თბილისი

ონის მუნიციპალიტეტში, მდინარე რიონზე, სს „ონი კასკადის“ 206.1 მგვტ სიმძლავრის „ონის ჰიდროელექტროსადგურების კასკადის“ (ონი 1 ჰესი -122.4 მგვტ; ონი 2 ჰესი- 83.7 მგვტ), მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ წარმოდგენილია ონის მუნიციპალიტეტში, სს „ონი კასკადის“, მდინარე რიონზე, 206.1 მგვტ სიმძლავრის „ონის ჰიდროელექტროსადგურების კასკადის“ მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში და თანდართული დოკუმენტაცია. ჰესების კასკადის საპროექტო დოკუმენტაცია მომზადებულია გერმანული კომპანია „Lahmeyer International“-ის, ხოლო გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (გზმ) ანგარიში შპს „გამა კონსალტინგის“ მიერ.

სს „ონი კასკადმა“ 2017 წლის 27 დეკემბერს სამინისტროში საჯარო განხილვის მიზნით წარმოადგინა „მდ. რიონზე ონის ჰესების კასკადის (ონი 1 ჰესი 122.4 მგვტ; ონი 2 ჰესი 83.7 მგვტ) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის“ პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, 2018 წლის 1 იანვრამდე „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაცემა 2018 წლის 1 იანვრამდე გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გაცემისთვის დადგენილი წესით. შესაბამისად, აღნიშნულ პროექტზე ადმინისტრაციული წარმოება განხორციელდა „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

2019 წლის 15 თებერვალს სსიპ - ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტომ, სამინისტროში წარმოადგინა სს „ონი კასკადის“ „მდინარე რიონზე, 206.1 მგვტ სიმძლავრის „ონის ჰიდროელექტროსადგურის კასკადის“ მშენებლობისა და ექსპლუატაციის“ პროექტი თანდართული დოკუმენტაციით. პროექტის სირთულის გათვალისწინებით და საჯარო განხილვის დროს სამინისტროს მიერ კომპანიისათვის წარდგენილი შენიშვნებიდან გამომდინარე, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის 26-ე მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად და „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 79-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტის საფუძველზე ადმინისტრაციული წარმოებისათვის კანონით დადგენილი ვადა გაგრძელდა 2019 წლის 25 აპრილამდე. 2019 წლის 17 ივნისის წერილით, სსიპ -

ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს ეცნობა, რომ სამინისტროში მიმდინარე ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე გამოიკვეთა რიგი საკითხები, რომლებიც საჭიროებდნენ კომპანიის მხრიდან დაზუსტებას და დამატებითი ინფორმაციის სამინისტროში წარმოდგენას. შესაბამისად, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის 26-ე მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად და „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 24 მარტის №57 დადგენილების 79-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის საფუძველზე მოხდა ადმინისტრაციული წარმოებისათვის კანონით დადგენილი ვადის გაზრდა 2019 წლის 20 სექტემბრამდე. საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 2 სექტემბრის №1932 განკარგულებით, მშენებლობის ნებართვის ადმინისტრაციული წარმოების ვადა გაგრძელდა 2019 წლის 18 დეკემბრამდე. საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 18 დეკემბრის №2632 განკარგულებით, მშენებლობის ნებართვის ადმინისტრაციული წარმოების ვადა გაგრძელდა 2020 წლის 18 მარტამდე.

წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშში განხილულია სეზონური რეგულირების (მაღალი კაშხალი) წყალსაცავი და ბუნებრივ ჩამონადენზე (დაბალზღურბლიანი) მომუშავე ჰესების კასკადის ალტერნატივები, სადაც უპირატესობა მიენიჭა ბუნებრივ ჩამონადენზე მომუშავე ჰესების კასკადის მშენებლობას.

გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, იგეგმება მდ. რიონზე, ორსაფეხურიანი ბუნებრივ ჩამონადენზე მომუშავე ჰიდროელექტროსადგურის კასკადის - ონი 1 ჰესი (122.46 მგვტ) და ონი 2 ჰესი (83.7 მგვტ) მშენებლობა და ექსპლუატაცია. კასკადის თითოეული საფეხურის შემადგენლობაში გათვალისწინებულია შემდეგი ძირითადი ნაგებობები:

- სათავე წყალმიმღები ნაგებობა.
- სადერივაციო-სადაწნეო სისტემა.
- ძალური კვანძი (ჰესის შენობა და ქვესადგური).

ონი 1 ჰესის სათავე ნაგებობა მოეწყობა მდინარის კალაპოტის 1089 მ-ის ნიშნულზე, მდ. ჭანჭახის შესართავის ქვემო დინებაში, საიდანაც უახლოესი დასახლებული პუნქტი სოფ. გლოლა დაშორებულია 3.3 კმ-ით. ძალური კვანძის მოწყობა დაგეგმილია მდ. რიონის და მდ. საკაურას ზედა დინებაში. ძალურ კვანძზე წყლის მიწოდება მოხდება 12.5 კმ სიგრძის მიმყვანი გვირაბის საშუალებით.

ონი 1 ჰესის პროექტით გათვალისწინებულია დაბალზღურბლიანი დამბის (8 მ.) მოწყობა. ეკოლოგიური ხარჯის (2.74 მ³/წმ) და წყალმიმღებთან აკუმულირებული ნატანის გატარების მიზნით გამრეცხი რაბის თავზე მოეწყობა დისკური საკეტი. დამბის ზედა ბიეფში შექმნილი შეგუბების (წყალსაცავის) წყლის სარკის ზედაპირის მაქსიმალური ფართობი იქნება 10 819 მ², ხოლო მაქსიმალური მოცულობა 37 000 მ³. დამბის ზედა ბიეფში შეტბორილი მონაკვეთის სიგრძე დაახლოებით იქნება 380 მეტრი. ონი 1 ჰესის დამბის მოწყობა დაგეგმილია ალუვიურ დანალექ ქანებზე, წყალსაგდებისა და გამრეცხი რაბის ქვედა ბიეფში გათვალისწინებულია ჩამქრობი აუზის მოწყობა, რომლის სიგრძე შეადგენს 24 მ-ს. რეზერვუარის დაახლოებით 70%-მდე ნატანით შევსების დროს აუცილებელი იქნება მისი გარეცხვა წყალსაგდების საკეტების საშუალებით. ვინაიდან წყალსაგდები ალჭურვილი იქნება სამი საკეტით, მათი გაღება მოხდება ეტაპობრივად, იმისათვის, რომ გამოირიცხოს ქვედა ბიეფში ჭარბი ხარჯის გაშვება.

წარმოდგენილი პროექტის მიხედვით ონი 1 ჰესის წყალმიმღები უნდა მოეწყოს წყალსაგდებთან და გამრეცხ რაბთან მაქსიმალურად ახლოს, რათა შესაძლებელი იყოს

წყალმიმღების ქვეშ დაგროვილი ნატანის მოცილება. წყალმიმღებიდან წყლის სალექარში გადაგდება მოხდება 3 მ. სიღრმის მიმყვანი არხის საშუალებით, რომელიც აღჭურვილი იქნება შემშვები და გამშვები ფარებით, სადაც ასევე გათვალისწინებულია თევზამრიდი მოწყობილობის დამონტაჟება. სალექარის ქვემოთ დაგეგმილია ნაგავდამჭერი გისოსის მოწყობა, ხოლო ენერგეტიკული დანიშნულებით ასაღები წყლის მყარი ნატანისაგან გაწმენდის მიზნით პროექტი ითვალისწინებს სალექარის მოწყობას. ოპტიმალური საპროექტო ხარჯის (57.5 მ³/წმ) გათვალისწინებით, დაგეგმილია ოთხსექციანი სალექარის მოწყობა. თითოეული სექციის ხარჯი შეადგენს 14.375 მ³/წმ-ს. ონი 1 ჰესის სათავე კვანძზე დაგეგმილია „გასასვლელი აუზების ტიპის“ თევზსავალის მოწყობა, რომელიც დაპროექტდა საპროექტო მონაკვეთზე მდინარის კალმახის არსებობის გათვალისწინებით.

წარმოდგენილი პროექტის მიხედვით, ონი 1 ჰესის მიმყვანი გვირაბის ძირითადი ნაწილის (სიგრძე - 11 978 მ. 5.26 მ. დიამეტრი) გაყვანა დაგეგმილია გვირაბგამყვანი მანქანით (TBM), ხოლო 508 მ გაყვანილი იქნება ბურღვა-აფეთქების (D&B) მეთოდით. გვირაბგამყვანი მანქანის პორტალი მოეწყობა საკაურას ხეობის მხარეს, ადგილობრივი მნიშვნელობის გზიდან 800 მეტრის დაშორებით. პორტალის სიგრძე შეადგენს 536 მ-ს. სადაწნეო გვირაბი, მიმყვან გვირაბს დააკავშირებს ძალურ კვანძთან, რომელიც 267 მ. სიგრძეზე მოპირკეთდება ფოლადით და მისი საშუალო დახრილობა იქნება 20 გრადუსი.

ძალური კვანძის განთავსება იგეგმება სოფ. ლაგვანთასთან ახლოს, საავტომობილო ხიდიდან (ქუთაისი-ალპანა-მამისონის უღელტეხილი) 500 მ-ით ზემოთ. აღნიშნული ტერიტორია მდებარეობს კლდოვან ფერდობსა და არსებულ გზას შორის, სადაც განთავსდება მიწისზედა ძალური კვანძი, რომლის პარამეტრები შეადგენს: სიგრძე- 73.3 მ. სიგანე- 30.9 მ. სიღრმე სამანქანო დარბაზის ქვემოთ- 14.2 მ. სიმაღლე პირველი სართულიდან - 18.5 მ, ხოლო წყალგამყვანი მოეწყობა არსებული გზის საფარის ქვეშ ბეტონის კულვერტის მეშვეობით. ძალური კვანძის სიახლოვეს (მარჯვენა მხარეს) დაგეგმილია 220 კვ. ქვესადგურის მშენებლობა. ონი-1 ჰესის ძალური კვანძი აღჭურვილი იქნება 2 ერთეული პელტონის ტიპის ტურბინით. ონი 1 ჰესის სამშენებლო პერიოდი მოიცავს 4 წელს. ხოლო პროექტის სასიცოცხლო ციკლია 50 წელი.

ონი 2 ჰესის სათავე ნაგებობა, რომლის სიმაღლე იქნება 9 მეტრი, მოეწყობა მდ. რიონის კალაპოტის 762 მ-ის ნიშნულზე, ე. ონიდან 1.14 კმ-ით ქვედა დინებაში, სადაც უახლოესი დასახლებული პუნქტია სოფ. კომანდელი (0.64 კმ). წყალმიმყვანი გვირაბის (9.3 კმ) გაყვანა დაგეგმილია მდ. რიონის მარჯვენა ფერდობში, რომელიც წყალს მიაწვდის სოფ. სორის სიახლოვეს მდებარე საპროექტო ძალურ კვანძს.

ონი 2 ჰესის პროექტი ითვალისწინებს ბეტონის დაბალზღურბლიანი (9 მ.) დამბის მოწყობას მდინარის კალაპოტში, სადაც ასევე, მდინარის მარჯვენა და მარცხენა სანაპიროების ერთმანეთთან დაკავშირების მიზნით მოეწყობა ქვანაყარი დამბა. ზედა ბიეფში შექმნილი წყალსაცავის წყლის სარკის ზედაპირის ფართობი იქნება (მაქსიმალური შეტბორვის პირობებში) დაახლოებით 93 511 მ², ხოლო მოცულობა 374 000 მ³. გამრეცხი რაბი მუდმივად უზრუნველყოფს ეკოლოგიურ ხარჯის (6 მ³/წმ) გატარებას. გამრეცხი რაბის ქვედა ბიეფში გათვალისწინებულია ჩამქრობი აუზის მშენებლობა, რომელიც დაპროექტებულია საანგარიშო ხარჯის (626 მ³/წმ) გათვალისწინებით. ონი 2 ჰესის სათავე კვანძზე, ისევე როგორც პირველ საფეხურზე დაგეგმილია „გასასვლელი აუზების ტიპის“ თევზსავალის და თევზამრიდის მოწყობა.

წყალმიმღების ქვეშ დაგროვილი ნატანის მოცილების და გარეცხვის მიზნით დაგეგმილია გამრეცხი რაბისა და სალექარის მოწყობა. სალექარის თითოეული სექციის ბოლოში დამონტაჟდება გამშვები ღიობები ნაგავდამჭერი გისოსებით, საიდანაც წყალი გადავა საერთო ავზში და მოხვდება სადერივაციო-სადაწნეო სისტემაში.

გვირაბის გაყვანა დაგეგმილია გვირაბგამყვანი მანქანით, რომლის სიგრძე შეადგენს 9.2 კმ-ს, ხოლო დიამეტრი 7.2 მ (მოსახვის შემდეგ დიამეტრი იქნება 6.3 მ). გვირაბგამყვანი მანქანის შესასვლელსა და მიწის ზედაპირს შორის არსებული მონაკვეთის გაყვანა იგეგმება ბურღვა-აფეთქების მეთოდით, რომლის სიგრძე შეადგენს 73 მ-ს. მიმყვანი გვირაბის პროექტირება იწყება 0.5 % დახრილობის მქონე ზედა ბიეფის პორტალიდან, რომელიც 8.5 კმ შემდეგ, გამთანებრებელ შახტამდე 4%-მდე იზრდება, ხოლო გვირაბიდან სადრენაჟო წყლების მართვა მოხდება თვითღინებით. სადაწნეო გვირაბი მიმყვან გვირაბს აკავშირებს ძალურ კვანძთან. აღნიშნული გვირაბი 230 მ სიგრძეზე მოპირკეთდება ფოლადით და მისი საშუალო დახრილობა იქნება 35 გრადუსი.

ძალური კვანძის განთავსება იგეგმება სოფ. სორის (დაშორება 300 მ.) მიმდებარე ტერიტორიაზე. აღნიშნული ტერიტორიის შერჩევა მოხდა ხეობის მარჯვენა ფერდობსა და არსებულ გზას შორის, რომლის პარამეტრებია: სიგრძე- 55.75 მ. სიგანე- 22.6 მ. სიღრმე სამანქანო დარბაზის ქვემოთ- 21.9 მ. სიმაღლე პირველი სართულიდან - 16.35 მ. წყალგამყვანი მოწყობა არსებული გზის საფარის ქვეშ ბეტონის კულვერტის მეშვეობით. ძალური კვანძის სიახლოვეს (მოპირდაპირე მხარეს) დაგეგმილია 220 კვ. ქვესადგურის მშენებლობა, რომელიც მდებარეობს პოტენციური წყალდიდობის ნიშნულთან ახლოს. აღნიშნული გარემოებიდან გამომდინარე, დაგეგმილია ქვესადგურის განთავსების ბაქანის ამაღლება ზღვის დონიდან 675 მ. ნიშნულამდე.

წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია ოთხი სამშენებლო ბანაკის მოწყობა, რომლებიც განთავსებული იქნება ძალურ კვანძებთან და სათავე ნაგებობების სიახლოვეს, ხოლო ორივე ჰესის გვირაბების TBM-ის ბაქნებზე მოწყობა სამშენებლო მოედნები, რომელთა მომარაგება მოხდება ძალურ კვანძებთან მდებარე სამშენებლო ბანაკებიდან, კერძოდ:

ონი 1 ჰესის სათავე ნაგებობის სამშენებლო ბანაკი - N1 ტერიტორია გამოყენებული იყო შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გზის სამშენებლო სამუშაოებისთვის და შესაბამისად განიცდის მაღალ ანთროპოგენულ დატვირთვას, სადაც მცენარეული საფარი მცირე რაოდენობითაა წარმოდგენილი. შერჩეული ტერიტორიის მიახლოებითი ფართობი შეადგენს 0.7 ჰა-ს, მიწის ნაკვეთი მიეკუთვნება არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების კატეგორიას და წარმოადგენს სახელმწიფო საკუთრებას.

N2 სამშენებლო ბანაკი მოემსახურება ონი 1 ჰესის ძალური კვანძის და მიმყვანი გვირაბის სამშენებლო სამუშაოებს, რომელიც განთავსდება ძალური კვანძის აღმოსავლეთით, მდ. რიონის მარჯვენა სანაპიროსა და ქუთაისი-ალპანა-მამისონის საავტომობილო გზას შორის მოქცეულ ტერიტორიაზე. უახლოესი დასახლებული პუნქტიდან (სოფ. ნაკიეთი) მანძილი შეადგენს დაახლოებით 840 მ-ს. ტერიტორიის მიახლოებითი ფართობია 1.23 ჰა, სადაც დაგეგმილია მუშათა საცხოვრებელი სათავსების, სამშენებლო მასალების საწყობების და სახელოსნოების, 30 მ³/სთ წარმადობის ბეტონის კვანძის, ინერტული მასალების სამსხვრევ-დამხარისხებელი საამქროს და სხვა დამხმარე ინფრასტრუქტურის განთავსება. სამშენებლო ბანაკის ელექტრომომარაგება მოხდება ადგილობრივი ქსელიდან. სამეურნეო დანიშნულებისათვის გამოყენებული იქნება სპეციალური ცისტერნებით შემოტანილი წყალი, ხოლო სასმელად - ბუტილირებული წყალი. ტექნიკური მიზნებისათვის გამოყენებული იქნება მდ. რიონის წყალი. სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიაზე საწვავის მარაგის შესაქმნელად შესაძლებელია მოეწყოს 20 მ³ ტევადობის დიზელის საწვავის რეზერვუარი.

N3 სამშენებლო ბანაკი განკუთვნილია ონი 2 ჰესის სათავე ნაგებობის სამშენებლო სამუშაოების მომსახურებისათვის. ბანაკის მოწყობისათვის შერჩეული ადგილი

მდებარეობს კაშხლის ქვედა ბიეფში მდ. რიონის მარცხენა სანაპიროს ჭალის პირველ ტერასაზე. უახლოესი საცხოვრებელი ტერიტორიებიდან (სოფ. ხურუთი, სოფ. კომანდელი, სოფ. ნიგვზნარა) დაცილებულია დაახლოებით 530-550 მ-ით. საპროექტო ტერიტორიაზე დაგეგმილია საცხოვრებელი კონტეინერული ტიპის შენობების, სამშენებლო მასალების საწყობების, ტექნიკის და სატრანსპორტო საშუალებების სადგომის, დამხმარე სახელოსნოების და 30 მ³/სთ წარმადობის ბეტონის კვანძის მოწყობა. ბანაკის ელექტრომომარაგება და სასმელ-სამეურნეო დანიშნულების წყლით მომარაგება მოხდება ქ. ონის შესაბამისი ქსელებიდან, ტექნიკური მიზნებისათვის კი გამოყენებული იქნება მდ. რიონის წყალი. ტერიტორიის მიახლოებითი ფართობია 1.9 ჰა.

ონი 2 ჰესის ძალური კვანძის და გამყვანი გვირაბის მომსახურებისათვის სამშენებლო N4 ბანაკის მოსაწყობად შერჩეულია ჰესის შენობის მიმდებარე ტერიტორია, კერძოდ: მდ. რიონის მარჯვენა სანაპიროსა და ქუთაისი-ალპანა-მამისონის საავტომობილო გზას შორის მოქცეული მიწის ნაკვეთი, რომლის საერთო ფართობია 2.6 ჰა. უახლოესი დასახლებული პუნქტიდან (სოფ. სორი) დაცილების მინიმალური მანძილი შეადგენს 500 მ-ს. სამშენებლო ბანაკის ინფრასტრუქტურა მდ. რიონის კალაპოტიდან დაცილებული იქნება 50-60 მ-ით.

ონი 1 ჰესის მიმყვანი და სადაწნეო გვირაბის და ნაგებობების სამირკვლების გაყვანის პროცესში წარმოქმნილი ფუჭი ქანების მიახლოებითი რაოდენობა იქნება 500 000 მ³, ხოლო ონი 2 ჰესის შემთხვევაში დაახლოებით 440 000 მ³. გვირაბებიდან გამოტანილი გამონამუშევარი ქანების ნაწილი გამოყენებული იქნება მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი გზების მიმდინარე შეკეთებისათვის, ხოლო ნაწილი პროექტის საჭიროებისათვის უკუყრილების სახით. ფუჭი ქანების ძირითადი ნაწილის განთავსება მოხდება წინასწარ შერჩეული სანაყაროების ტერიტორიებზე, რომლებიც განლაგებული იქნება TBM-ის ბაქნების სიახლოვეს.

ონი 1 ჰესის მშენებლობის პროცესში წარმოქმნილი ფუჭი ქანების მუდმივი განთავსებისათვის სანაყაროს ტერიტორია შერჩეულია მდ. რიონის მარცხენა სანაპიროზე, მდ. ღარულას შესართავის ქვედა დინებაში. სანაყაროს სიგრძე დაახლოებით იქნება 1300 მ, ხოლო საშუალო სიგანე 50-70 მ, რომლის მიახლოებითი ფართობი შეადგენს 6 ჰა-ს. სანაყაროს ტერიტორიაზე მცენარეული საფარი წარმოდგენილია ერთეული ეგზემპლარი მურყანის ხეებით, ხოლო ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა პრაქტიკულად არ არსებობს, რადგან ზედაპირი დაფარულია მდინარის მყარი ნატანით. სანაყაროზე გათვალისწინებულია დაახლოებით 505 548 მ³ ფუჭი ქანების განთავსება.

ონი 2 ჰესის საპროექტო ფუჭი ქანების სანაყაროსათვის შერჩეული ტერიტორია მდებარეობს ძალური კვანძის განთავსების ტერიტორიის ჩრდილოეთით, ქუთაისი-ალპანა-მამისონის საავტომობილო გზის გასწვრივ (ქვედა ნიშნულებზე). მისი მიახლოებითი სიგრძე შეადგენს 700 მ-ს, ხოლო საშუალო სიგანე 68 მ-ს, რომლის დაახლოებითი ფართობია 4.76 ჰა, მოცულობა - 434 609 მ³. სანაყაროს ტერიტორიის ნაწილი დაფარულია ხე-მცენარეებით, თუმცა საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი სახეობები წარმოდგენილი არ არის.

გზშ-ის ანგარიშში მოცემული ინფორმაციით სანაყაროების შევსების შემდგომ გათვალისწინებულია სარეკულტივაციო სამუშაოების ჩატარება, ხოლო მათი დახურვის შემდეგ დაგეგმილია ეროზიული პროცესების მონიტორინგი.

საპროექტო ჰესების ძირითადი სამშენებლო მოედნები (ონი 1 ჰესის ძალური კვანძი, სათავე ნაგებობა და ონი 2 ჰესის ძალური კვანძი) განთავსებული იქნება ქუთაისი-

ალპანა-მამისონის შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზის მიმდებარე ტერიტორიებზე და პროექტის მიზნებისათვის ძირითადი სატრანსპორტო ოპერაციები შესრულდება მისი გამოყენებით.

ონი 1 ჰესის პროექტის მიხედვით, გათვალისწინებულია ძალური კვანძის და სათავე ნაგებობის განთავსების ტერიტორიებზე გამავალი ქუთაისი-ალპანა-მამისონის საავტომობილო გზის მოკლე მონაკვეთების ახალ მარშრუტზე გადატანა, კერძოდ:

ძალური კვანძის მიმდებარედ, შესაძლებელია საჭირო გახდეს გზის ღერძის სამხრეთი მიმართულებით (მაქსიმუმ 15-20 მ-ით) გადაადგილება. გზის გადატანის შემთხვევაში, ახალი ტერიტორიის ათვისება საჭირო არ იქნება და მისი განთავსება მოხდება, ჰესის გავლენის ზონაში მოქცეულ ტერიტორიაზე. რეაბილიტაცია ჩაუტარდება მდ. საკაურას მარცხენა ფერდობზე არსებული გრუნტის გზის 1.3 კმ-იან მონაკვეთს, რომელიც გამოყენებული იქნება გვირაბგამყვანი მანქანის ბაქნის მომსახურებისათვის.

ონი 2 ჰესის სათავე ნაგებობაზე მისასვლელად გამოყენებული იქნება მდ. რიონის მარცხენა სანაპიროზე არსებული გრუნტის გზა, რომლის ზედაპირიც მშენებლობის დაწყებამდე მოწესრიგდება და ხრემის ფენით დაიფარება, ხოლო მდინარის მარჯვენა სანაპიროზე ჩასასვლელად დაგეგმილია ახალი გზის მოწყობა. ონი 2 ჰესის გამათანაბრებელ აუზამდე დაგეგმილია საბაგირო გზის მოწყობა, რომელიც განთავსდება ხიმინჯებზე. ხიმინჯებს შორის სიმაღლეთა სხვაობა იქნება 148 მ, ხოლო საბაგირო გზის სიგრძე 384 მ, რომელიც მხოლოდ სამშენებლო მასალების და მცირე ტექნიკის ტრანსპორტირებისათვის იქნება გამოყენებული.

დაგეგმილი საქმიანობიდან გამომდინარე, გარემოზე ზემოქმედების სრულყოფილად შეფასების მიზნით, გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის მიზნით დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში სამინისტრომ სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოსგან წერილობით მოითხოვა ონის ჰესების კასკადის გავლენის ზონაში ჩატარებული დამატებითი ჰიდროგეოლოგიური კვლევის შედეგებზე, სეისმოლოგიურ რისკებზე და სხვა საკითხებზე დამატებითი ინფორმაციის და განმარტებების წარმოდგენა. აღნიშნული ინფორმაცია და განმარტებები შესაბამისი დანართების სახით სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ სამინისტროში წარმოდგენილ იქნა 2019 წლის 3 დეკემბერს. წარმოდგენილი დოკუმენტაცია ასევე განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და დაინტერესებულ საზოგადოებას მიეცა ვადა 2020 წლის 27 თებერვლამდე (40 სამუშაო დღე) წერილობითი შენიშვნებისა და მოსაზრებებისათვის.

წარმოდგენილ დოკუმენტაციას თან ერთვის სეისმური გაანგარიშებების (მოდელირების) შესახებ დამატებითი კვლევები, სადაც სეისმური პროექტის შემოთავაზებული პარამეტრები შეფასებულია ონის ჰესების კასკადის პროექტის ტერიტორიის შემთხვევაში საფრთხეების ალბათურ ანალიზზე და მიწისძვრის დეტერმინისტულ სცენარებზე დაყრდნობით. გრუნტის აჩქარებები მოცემულია დატვირთვის ფუნქციით.

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშს თან ახლავს საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევის ანგარიში, რომლის მიხედვით საპროექტო ტერიტორია მიეკუთვნება (II) საშუალო სირთულის და (III) რთულ კატეგორიებს. რთული და საშუალო სირთულის საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების მიუხედავად, ჰესების ცალკეული შენობებისა და საინჟინრო ნაგებობებისთვის შერჩეული ადგილები ძირითადად, ხელსაყრელ გეოლოგიურ გარემოშია განთავსებული. საპროექტო ტერიტორიებზე და მის მიმდებარედ საშიში გეოდინამიკური პროცესების თვალსაზრისით მაღალი რისკის უბნები გამოვლენილი არ ყოფილა. ანგარიშში მოცემული კვლევის შედეგების მიხედვით ონი ჰესის კასკადის საპროექტო გვირაბების

პორტალი და ღერძი არ გადის აქტიური მეწყრული ბლოკის არეალში. გამოვლენილი მეწყერები მდებარეობს როგორც წყალსაცავით დატბორვის, ასევე გვირაბის პორტალის და მისი ღერძის განლაგების ზონის გარეთ, რაც გამორიცხავს მათ უარყოფით ზემოქმედებას აღნიშნული ნაგებობების მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე.

მიწისქვეშა წყლების დამატებითი კვლევის ანგარიშში მოცემული ინფორმაციით, გვირაბის მშენებლობის ფაზაზე მიწისქვეშა წყლების, მათ შორის უწერას მინერალური წყლების ფორმირების პირობებზე ზემოქმედების თვალსაზრისით განსაკუთრებით საყურადღებოა სათავე ნაგებობების ქვედა ბიეფში მოქცეულ მონაკვეთებზე მდინარეში წყლის ხარჯის შემცირება და გვირაბების გაყვანის მეთოდი. აღნიშნულიდან გამომდინარე გვირაბის გაყვანა მოხდება მხოლოდ გვირაბგამყვანი მანქანის გამოყენებით. ონი 1 ჰესის საპროექტო მიმყვანი გვირაბი წარმოადგენს უდაწნეო გვირაბს, რომლის შიდა ზედაპირი დაფარული იქნება რკინა-ბეტონის მოსახვით, რაც გამორიცხავს ქანების დანაპრალიანებას და მნიშვნელოვნად შეამცირებს მიწისქვეშა წყლებზე ზემოქმედების რისკებს. გვირაბის გაყვანისას მუდმივად უზრუნველყოფილი იქნება უწერას მინერალური წყლების ყველა წყაროს, ჭაბურღილის წყლის და მოსახლეობის წყალმომარაგების წყაროების ყოველკვარტალური მონიტორინგი. მონიტორინგის ფარგლებში კვლევას დაექვემდებარება: წყლის ტემპერატურა, ქიმიური შემადგენლობა და დებიტი, ხოლო ცვლილების დაფიქსირების შემთხვევაში შეჩერდება გვირაბის გაყვანის სამუშაოები და გატარდება შესაბამისი ღონისძიებები ზემოქმედების რისკის შემცირების მიზნით. ვინაიდან ეკოლოგიურ ხარჯს ემატება ქვედა ბიეფში გადაღვრილი ნამეტი წყალი და ასევე მდ. რიონის გვერდითი შენაკადების წყლები (2.5 მ³/წმ), მნიშვნელოვნად მცირდება კალაპოტქვეშა დინებაზე ზემოქმედების ხარისხი და უწერას მინერალური წყლების ფორმირების პირობებზე ნეგატიური ზემოქმედების რისკი.

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშს თან ერთვის ონის ჰესების კასკადის სათავე ნაგებობის ქვედა ბიეფში გასატარებელი მინიმალური ეკოლოგიური ხარჯების გაანგარიშება, რომლის მიხედვითაც, დადგენილი მინიმალური ეკოლოგიური ხარჯის უწყვეტ რეჟიმში გატარების შემთხვევაში, წყლის ბიოლოგიურ გარემოზე და წყალთან დაკავშირებულ სახეობებზე შეუქცევადი ნეგატიური ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

წარმოდგენილ დოკუმენტაციას თან ერთვის ონის ჰესების კასკადის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის დროს კუმულაციური ზემოქმედების რისკების შეფასება. ანგარიშში მოცემული ინფორმაციით საპროექტო ჰესების კასკადის მშენებლობა დიდი ალბათობით განხორციელდება პარალელურ რეჟიმში და შესაბამისად ადგილი ექნება კუმულაციურ ზემოქმედებას, ხოლო ოპერირების ფაზაზე კუმულაციური ზემოქმედებებიდან მნიშვნელოვანი იქნება მდინარის ჰიდროლოგიურ რეჟიმზე და იქთიოფაუნაზე ზემოქმედება. აღნიშნული ზემოქმედებების შემცირების მიზნით სავალდებულოა სათავე ნაგებობების ქვედა ბიეფში დადგენილი ეკოლოგიური ხარჯის გატარება, ასევე უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში მოცემული შემარბილებელი ღონისძიებების შესრულება და სისტემატური მონიტორინგი, საჭიროების შემთხვევაში დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებების დადგენის მიზნით.

საპროექტო ტერიტორიების დეტალური კვლევის შედეგების მიხედვით, სათავე ნაგებობების განთავსების ადგილზე მცენარეული საფარის თვალსაზრისით მგრძნობიარე უბნები წარმოდგენილი არ არის. კაშხლები და სალექარები განლაგებული იქნება მხოლოდ მდინარის კალაპოტის ფარგლებში, სადაც მცენარეული საფარი პრაქტიკულად არ არსებობს. მცენარეული საფარი წარმოდგენილია ონი 1 ჰესის

გვირაბის ზედა ბიეფის პორტალის განთავსების ტერიტორიაზე და N1 სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიის ნაწილზე. მცენარეული საფარისაგან გასუფთავების სამუშაოების ჩატარება საჭირო იქნება, ონი 1 ჰესის გვირაბგამყვანი მანქანის ბაქნის ტერიტორიის მომზადებისათვის, ხოლო ძალური კვანძის და N2 სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიების მომზადება მცენარეულ საფარზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებასთან დაკავშირებული არ იქნება. ანგარიშში მოცემული ინფორმაციით ვინაიდან ონი 2 ჰესის გამთანაზრებელ რეზერვუართან მისასვლელი გზის მოწყობა დაკავშირებული იქნებოდა მცენარეულ საფარზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებასთან, მიღებული იქნა სატვირთო საბაგირო გზის მოწყობის გადაწყვეტილება და შესაბამისად ხე-მცენარეების ამოღების რისკი მინიმუმამდე იქნა შემცირებული. საპროექტო ტერიტორიებზე ჩატარებული მერქნული რესურსის დეტალური კვლევის (ტაქსაციის) შედეგების მიხედვით, 8 სმ და მეტი დიამეტრის მოსაჭრელი ხე-მცენარეების რაოდენობა შეადგენს 4212 ერთეულს, სადაც საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი სახეობები არ ყოფილა გამოვლენილი. საპროექტო ტერიტორიაზე, ასევე განისაზღვრა თევზჭერის წერტილები. მომზადდა კითხვარი ადგილობრივი მოსახლეობის და მოყვარული მეთევზეების გამოსაკითხად. საველე სამუშაოებმა მოიცვა ჰესების კასკადის საპროექტო მონაკვეთი, კაშხლის გასწორები და მათი ზედა და ქვედა ბიეფი. კვლევის შედეგებით დადგინდა, რომ ონი 1 ჰესის საპროექტო მონაკვეთზე ძირითადად წარმოდგენილია საკალმახე ზონა, ხოლო ონი 2 ჰესის მიმდებარე ტერიტორიაზე, შერეული ზონა, სადაც ნაკადულის კალმახი შედარებით იშვიათია.

გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, კაშხლების მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროცესში, ძირითად ზემოქმედებას იქტიოფაუნაზე ახდენს სამიგრაციო გზების ბლოკირება (კაშხალი), ტოფობის პირობების ცვლილებები (წყლის ნაკადის რეგულირება), თევზის დაღუპვა წყალამღებ სისტემაში (აგრეგატებზე). წყალმოვარდნებისა და წყალდიდობების ვადებს, ხანგრძლივობას და პერიოდულობას განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს იქტიოფაუნისათვის. ქვედა ბიეფში ნატანისა და მკვებავი ნივთიერებების შემოტანის მოცულობის შემცირებამ შეიძლება ზემოქმედება იქონიოს მდინარის კალაპოტის მორფოლოგიაზე. ონის ჰესების კასკადის მშენებლობას პირდაპირი ზემოქმედება ექნება იქტიოფაუნაზე, მდინარის ცალკეული უბნების ამოშრობისა და სამიგრაციო გზების ბლოკირებისას, ხოლო ექსპლუატაციის ეტაპი, იქტიოფაუნაზე ზემოქმედების თვალსაზრისით, ძირითადად დაკავშირებული იქნება სათავე ნაგებობების ქვედა ბიეფებში წყლის დონეების შემცირებასთან და კაშხლების, როგორც თევზისათვის გადაულახავი ბარიერების შექმნასთან, თუმცა კომპანიას დაგეგმილი აქვს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის მიზნით სამინისტროში დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებით წარმოდგენილი იყო წერილობითი შენიშვნები და კომენტარები Fauna & Flora International"-ის მიერ. შენიშვნები ეხებოდა დაგეგმილი ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობა-ექსპლუატაციით გამოწვეულ ზემოქმედებებს, საპროექტო ტერიტორიის ფარგლებს გარეთ ზედაპირული წყლების ხარისხზე ზემოქმედებას, კუმულაციურ ზემოქმედებას, ჰიდროლოგიური რეჟიმის ცვლილებას, თევზსავალების პროექტებს, ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგში მოცემულ შესაძლო ზემოქმედებას და ზემოქმედების რეკვიპტორებს, წყალსაცავიდან გამოშვებული წყლის სიმღვრივით ნეგატიურ ზემოქმედებას იქტიოფაუნაზე და მყარი ნატანის ტრანსპორტირების პირობების ცვლილებას. აღნიშნული შენიშვნები განხილულ იქნა სამინისტროს მიერ, რის შედეგადაც არგუმენტირებული მოსაზრებები მხედველობაში იქნა მიღებული და აისახა შესასრულებლად სავალდებულო პირობების სახით.

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშში მოცემულია ინფორმაცია სარეკულტივაციო სამუშაოების შესახებ, რომელიც გულისხმობს დროებითი ნაგებობების და მშენებლობისას გამოყენებული დანადგარ-მექანიზმების დემობილიზაციას, მშენებლობის პროცესში დაზიანებული უბნების აღდგენას, დაბინძურებული ნიადაგების/გრუნტის მოხსნას და სარემედიაციოდ გატანას. სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდეგ იგეგმება სარეკულტივაციო სამუშაოების განხორციელება „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების მიხედვით. რეკულტივაციას დაექვემდებარება ყველა კატეგორიის დაზიანებული ნიადაგი, ასევე მისი მიმდებარე მიწის ნაკვეთები, რომლებმაც დაზიანებული ნიადაგების უარყოფითი ზემოქმედების შედეგად ნაწილობრივ ან მთლიანად დაკარგეს ნაყოფიერება.

ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის გავრცელების ძირითად წყაროებს წარმოადგენს ჰესის შენობაში დამონტაჟებული ჰიდროაგრეგატები და ქვესადგურების ტერიტორიაზე დამონტაჟებული ძალოვანი ტრანსფორმატორები. გზშ-ის ანგარიშის თანახმად ჰიდროაგრეგატებს გააჩნიათ სპეციალური გარსაცმი, რომელსაც ხმაურის შთანთქმის მაღალი მაჩვენებელი აქვს და მოთავსებული იქნება დახშულ კოროპუსში. ხმაურის გავრცელებას ასევე შეამცირებს შიდა ინტერიერში მოწყობილი ხმაურის საიზოლაციო მასალები და ჰესის შენობა. ონი 1 ჰესის ძალური კვანძი უახლოესი დასახლებული პუნქტიდან (სოფ. ლავგანთა) დაშორებულია დაახლოებით 500 მ-ით, ხოლო ონი 2 ჰესის ძალური კვანძიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი (სოფ. სორი) მდებარეობს 300 მ-ში. აღნიშნულის გათვალისწინებით, უახლოესი საცხოვრებელი ზონის საზღვარზე ხმაურის გავრცელების დონეები არ გადააჭარბებს ნორმირებულ სიდიდეებს და რაიმე სახის დამატებითი შემარბილებელი ზომების გატარება არ იქნება საჭირო.

„სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების დადგენის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 4 აგვისტოს №299 დადგენილებით დამტკიცებული სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიის 126 193 მ2 ფართობი წარმოადგენს სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტყის ფონდს, ხოლო სანაყაროების განთავსებისთვის გამოყოფილი მთლიანი 134353 კვ.მ. ტერიტორიიდან, 115 კვ.მ. ფართობი მდებარეობს ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტყის ფონდში.

ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში უფლებამოსილი ორგანოსგან რამდენჯერმე (3 ჯერ) იქნა გამოთხოვილი ინფორმაცია სასარგებლო წიაღისეულის არსებობის და კომპეტენციის ფარგლებში შენიშვნების/წინადადებების წარმოდგენის მიზნით. 2020 წლის 10 მარტს სსიპ წიაღის ეროვნული სააგენტოს მიერ წარმოდგენილ იქნა ინფორმაცია, რომ „ონი 1 ჰესის“ საპროექტო ტერიტორია კვეთს „უწერის“ ნახშირმჟავა მინერალური წყლის საბადოს მეორე (შეზღუდული რეჟიმის ზონა) სანიტარიული დაცვის ზონას. „უწერის“ მინერალური წყლის საბადოზე 2018 წელს, 25 წლის ვადით, შპს „ბი ჯი ინვესტმენტზე“ გაიცა შესწავლა-მოპოვების ლიცენზია (№1005499). ამასთან, „სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზიას დაქვემდებარებული მიწისქვეშა წყლის ობიექტების სანიტარიული დაცვის ზონების განსაზღვრისა და დამტკიცების წესის თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 26 მარტის №161 დადგენილების მე-7 მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტებით განსაზღვრულია მეორე ზონის საზღვრებში აკრძალული და დაშვებული სამუშაოების ჩამონათვალი. ასევე, საპროექტო ტერიტორია ნაწილობრივ კვეთს ქვიშა-ხრემის მოპოვების განაცხადის (ID 45849_1056) სალიცენზიო კონტურს, რომელზეც გაცემულია სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების №10000370 ლიცენზია 2022 წლამდე მოქმედების ვადით. „წიაღის შესახებ“ საქართველოს კანონის

39-ე მუხლის პირველი პუნქტის მიხედვით, სასარგებლო წიაღისეულის საბადოს ფართობების განაშენიანება დასაშვებია, თუ განაშენიანების მსურველი წიაღისეულის მესაკუთრეს კომპენსაციის სახით გადაუხდის სასარგებლო წიაღისეულის იმ სახეობის საფასურს (შესაბამისი წიაღისეულით სარგებლობისათვის „ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი მოსაკრებლის ოდენობით), რომლით სარგებლობასაც იგი ზღუდავს ან აფერხებს დაგეგმილი განაშენიანებით. ამასთან, სამინისტროში საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ წარმოდგენილი 2020 წლის 17 მარტის წერილით ხაზგასმითაა აღნიშნული, რომ ონის ჰიდროელექტროსადგურის კასკადის მშენებლობა წარმოადგენს სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ენერგეტიკულ პროექტს.

წარმოდგენილ დოკუმენტაციას თან ახლავს ონის ჰესების კასკადის პროექტის განხორციელების მიზანშეწონილობის დასაბუთება და ეკოლოგიურ-ეკონომიკური შეფასება, სადაც განხილულია პროექტის განხორციელებით გამოწვეული ნეგატიური ზემოქმედებები და მიღებული სარგებელი. ანგარიშში წარმოდგენილი პირდაპირი და ირიბი სოციო-ეკონომიკური სარგებელი, რომელსაც მიიღებს ქვეყანა (შემოსავალი სახელმწიფო ბიუჯეტში ქონების და მოგების გადასახადების სახით) მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე, საკმარისია იმისათვის, რომ მიზანშეწონილად ჩაითვალოს პროექტის განხორციელება და დასაშვებად იქნეს მიჩნეული სოციალურ და ბუნებრივ გარემოზე შესაძლო ზემოქმედება გზმ-ის ანგარიშში მოცემული შემარბილებელი ღონისძიებების, დასკვნებისა და რეკომენდაციების გათვალისწინებით.

გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგი, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, შესაძლო ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა, დასკვნები და სხვა.

აღნიშნული გზმ-ს ანგარიში განიხილეს შესაბამისმა ექსპერტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების ასევე გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის 48-ე მუხლის პირველი ნაწილის და ამავე კოდექსის I დანართის 22-ე პუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება, ონის მუნიციპალიტეტში, მდინარე რიონზე, სს „ონი კასკადის“ 206.1 მგვტ სიმძლავრის ონის ჰიდროელექტროსადგურების კასკადის (ონი 1 ჰესი -122 .4 მგვტ; ონი 2 ჰესი - 83.7 მგვტ) მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. სს „ონი კასკადმა“ საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის და თანდართული დოკუმენტაციის, ტექნოლოგიური სქემის, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების და ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების, დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;
4. სს „ონის კასკადმა“ მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ჰესების კასკადის სამშენებლო არეალის გეოდინამიკური პროცესების რუკის (პოტენციური მეწყერსაშიში უბნების გამოყოფით) წარმოდგენა;
5. სს „ონის კასკადმა“ ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს მეწყერულ

სხეულზე (ს. კომანდელი) მდებარე საცხოვრებელი სახლების მდგომარეობის დეტალური შეფასება და ჰესის ინფრასტრუქტურული ობიექტების მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში უარყოფითი გავლენის შემთხვევაში განახორციელოს სათანადო შემარბილებელი ღონისძიებები, მათ შორის საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს გავლენის არეალში მოხვედრილი მოსახლეობის განსახლება;

6. სს „ონის კასკადმა“ ჰესის ექსპლუატაციაში შესვლამდე უზრუნველყოს სოფელ კომანდელის მეწყრულ სხეულზე ინსტრუმენტული მონიტორინგის სისტემის მოწყობა სამინისტროსთან შეთანხმებით და მუდმივი მონიტორინგის წარმოება. მონიტორინგის შედეგების წარმოდგენა სამინისტროში უზრუნველყოს 6 თვეში ერთხელ;
7. სს „ონი კასკადმა“ კასკადის შემადგენლობაში შემავალი თითოეული ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე და მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე უზრუნველყოს საშიში გეოლოგიური პროცესების ვიზუალური მონიტორინგის წარმოება და მიღებული შედეგების 6 თვეში ერთხელ სამინისტროში განსახილველად წარმოდგენა;
8. სს „ონი კასკადმა“ კასკადის შემადგენლობაში შემავალი თითოეული ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს სადაწნო-სადერივაციო გვირაბების გასწვრივ ფილტრაციული გამოვლინებების ფონური მდგომარეობის და მონიტორინგის პროგრამის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა;
9. სს „ონი კასკადმა“ მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი შეზღუდვების გათვალისწინებით უწერას მინერალური საბადოს ზონაში არ დაუშვას ტერიტორიის ისეთი გამოყენება, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს მიწისქვეშა წყლის ხარისხობრივი ან რაოდენობრივი გაუარესება ან საბადოს ტერიტორიის სანიტარიულ მდგომარეობაზე უარყოფითი ზემოქმედება;
10. სს „ონი კასკადმა“ უზრუნველყოს საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული წყაროების ჰიდროგეოლოგიური მონიტორინგის შედეგების წარმოდგენა სამინისტროში (წელიწადში ერთხელ). განსაკუთრებული ყურადღება უნდა გამახვილდეს დასახლებული პუნქტების წყალმომარაგების ობიექტებზე და ჰესის ინფრასტრუქტურის ზეგავლენით მათი დებიტის შესაძლო შემცირების, ან დაკარგვის შემთხვევაში, უზრუნველყოს მოსახლეობა ალტერნატიული წყალმომარაგებით;
11. სს „ონი კასკადმა“ მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს იმ არეალების X და Y კოორდინატების (shp-ფაილებით) დამატებით წარდგენა უფლებამოსილ ორგანოში, სადაც იზღუდება წიაღისეულით (ქვიშა-ხრეში, ქვიშაქვები და დიაბაზი) სარგებლობა ონი 2 ჰესის საპროექტო ტერიტორიაზე;
12. სს „ონი კასკადმა“ მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ფუჭი ქანების სანაყაროების (მათ შორის დროებითი სანაყაროების) დეტალური პროექტების სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა shape ფაილებთან ერთად;
13. სს „ონი კასკადმა“ მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს უწერას მინერალური საბადოს მკვებავი არეალის საზღვრებში გამავალი სადაწნო გვირაბის დამატებითი ჰიდროსაიზოლაციო ღონისძიებების შემუშავება და სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა;
14. სს „ონი კასკადმა“ კასკადის შემადგენლობაში შემავალი თითოეული ჰესის მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს სამშენებლო მოედნების/ბანაკების დეტალური პროექტის შემუშავება shape ფაილებთან ერთად და სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა, ხოლო იმ შემთხვევაში თუ მოხდება ზედაპირული წყლის ობიექტში წყალჩაშვება, ასევე თუ საპროექტო ტერიტორიაზე

წარმოდგენილი იქნება ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროები სავალდებულოა უშუალოდ საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ, სამინისტროსთან შეთანხმებული იქნეს „ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროების და მათ მიერ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში“ და „ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზდრ) ნორმების“ პროექტი;

15. სს „ონი კასკადმა“ ჰესის ექსპლუატაციაში შესვლამდე სამინისტროში წარმოადგინოს მდ. რიონზე არსებულ ჰესებთან შეთანხმებით, დამატებით დეტალურ კვლევებზე დაყრდნობით მომზადებული ინფორმაცია ჰესების ოპერირებით გამოწვეული მდ. რიონის წყლის რეჟიმის ცვლილებისა და მომატებული სიმღვრივის ზემოქმედებასთან დაკავშირებით, სადაც აისახება ჰესების ოპერირებით გამოწვეული ზემოქმედების, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილების და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია წყლის ბიომრავალფეროვნებასთან მიმართებით;
16. ზუთხების და წყლის ბიომრავალფეროვნების დაცვის მიზნით, დამატებითი კვლევების შედეგების გათვალისწინებით წყალსაცავების გარეცხვის რეჟიმი და პერიოდულობა უნდა შეთანხმდეს სს „ონი კასკადს და მის ქვედა ბიეფში არსებული ჰესების ოპერატორებს შორის. სს „ონი კასკადმა“ თითოეული გარეცხვის წინ უზრუნველყოს სამინისტროს წინასწარი ინფორმირება გაშვებული წყლის ხარჯის მითითებით.
17. სს „ონი კასკადმა“ უზრუნველყოს თევზამრდი ნაგებობის მოწყობა „თევზჭერისა და თევზის მარაგის დაცვის ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N423 დადგენილების შესაბამისად;
18. სს „ონი კასკადმა“ უზრუნველყოს დამატებითი იქთიოლოგიური კვლევების წარმოება სეზონურად რაოდენობრივი ცვლილების დინამიკის შეფასებით, როგორც ჰესის მშენებლობამდე, ასევე ოპერირების პერიოდში და შედეგების სამინისტროში განსახილველად წარმოდგენა;
19. სს „ონი კასკადმა“ თევზსავალის ფუნქციონირებიდან სულ მცირე 5 წლის განმავლობაში განახორციელოს თევზსავალის ეფექტურობაზე დაკვირვება და შედეგების სამინისტროში 6 თვეში ერთხელ წარმოდგენა. შედეგებზე დაყრდნობით, უზრუნველყოს დამატებითი ღონისძიებების განხორციელება სამინისტროსთან შეთანხმებით.
20. სს „ონი კასკადი“ ვალდებულია მშენებლობის პერიოდში წყალაღების ადგილებზე განათავსოს წყლის დონის უწყვეტ რეჟიმში ავტომატურად მზომი სენსორები (წყლის დონეებსა და ხარჯებს შორის დამოკიდებულების მრუდების ასაგებად, სენსორების განთავსების ადგილებზე, მდინარის სხვადასხვა წყლიანობის პერიოდებში უნდა მოხდეს წყლის ხარჯების გაზომვა (არანაკლებ 15-25-ჯერ)), ხოლო ექსპლუატაციის პერიოდში, წყალაღების ქვედა ბიეფში დამატებით განათავსოს წყლის დონის უწყვეტ რეჟიმში ავტომატურად მზომი სენსორები და განახორციელოს წყლის ხარჯების გაზომვები. აღნიშნული მონაცემები კვარტალში ერთხელ წარმოდგენილ იქნეს სამინისტროში. სს „ონი კასკადმა“ მშენებლობის დაწყებამდე სენსორების განთავსების ადგილები შეათანხმოს სამინისტროსთან;
21. სს „ონი კასკადმა“ სამშენებლო სამუშაოების განხორციელება უზრუნველყოს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად;

22. სს „ონი კასკადმა“ მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავება და სამინისტროსთან შეთანხმება საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს N211 ბრძანების შესაბამისად;
23. სს „ონი კასკადმა“ სახელმწიფო ტყის ფონდის მართვას დაქვემდებარებულ ფართობებზე, ნებისმიერი ქმედება განახორციელოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით და მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს აღნიშნული საკითხის სსიპ ეროვნულ სატყეო სააგენტოსთან შეთანხმება;
24. სს „ონი კასკადმა“ სამშენებლო სამუშაოების მიმდინარეობის დროს არქეოლოგიური ობიექტის აღმოჩენის შემთხვევაში, „კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლის თანახმად, შეწყვიტოს სამუშაოები და დაუყოვნებლივ აცნობოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოს;
25. სს „ონი კასკადმა“ სამშენებლო სამუშაოების დასრულებისა და ექსპლუატაციაში გაშვების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს;
26. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განახორციელოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;
27. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს სს „ონი კასკადს“;
28. ბრძანება ძალაში შევიდეს სს „ონი კასკადის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
29. ბრძანების ძალაში შესვლიდან 5 დღის ვადაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ონის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების საინფორმაციო დაფებზე;
30. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი